

แนวปฏิบัติที่ดีที่สุดความสำเร็จ

ชื่อผลงาน	การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning รายวิชาการพยาบาล พื้นฐาน
ชื่อเจ้าของผลงาน	อาจารย์ผู้สอนรายวิชาการพยาบาลพื้นฐาน (NUS 2203)
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

- กลุ่มของผลงาน
- กลุ่มการผลิตบัณฑิต
- กลุ่มการวิจัย
- กลุ่มการบริการวิชาการ
- กลุ่มการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

1. ความสำคัญของผลงานหรือนวัตกรรม

ในปัจจุบันระบบการศึกษาของประเทศไทย ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคของข้อมูลข่าวสารและการเปลี่ยนแปลง ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทุกที่ทุกเวลา องค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้ผู้เรียนในยุคปัจจุบัน จะต้องมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาด้วยตนเอง การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบเดิม โดยการบรรยายในห้องเรียน อาจจะไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ นำสู่การปฏิบัติที่เท่าทันโลกในปัจจุบัน ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนจึงต้องปรับเปลี่ยนการจัดรูปแบบการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับโลกปัจจุบัน ซึ่งนโยบายของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้มีการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ Active Learning ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้กระทำลงไป (Bonwell & Eison, 1991) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้สมมติฐานพื้นฐาน 2 ประการ คือ 1) การเรียนรู้เป็นความพยายามโดยธรรมชาติของมนุษย์และ 2) แต่ละบุคคลมีแนวทางในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน (Meyers & Jones, 1993) โดยผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ (Receive) ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (Co-creators) (Fedler & Brent, 1996) อาจกล่าวได้ว่า เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทุกขั้นตอน โดยลงมือปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนรู้และเป็นศูนย์กลาง ในการปฏิบัติกิจกรรม การเรียนรู้ มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบร่วมกันในกระบวนการเรียนรู้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง (Higher order thinking) ในการแก้สถานการณ์ปัญหาอย่างเป็นระบบอย่างสร้างสรรค์ สามารถใช้การปฏิสัมพันธ์ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้สะท้อนผลของการ

เรียนรู้ระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองและระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน จนสามารถสร้างองค์ความรู้จากกิจกรรมการเรียนรู้ได้ ด้วยตนเองและส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุตามผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ อันเป็นคุณลักษณะของคนไทย 4.0 ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) เป็นผู้เรียนรู้ 2) เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และ 3) เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (วารินทร์พร พันเพ็ญฟู, 2562)

นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 เป็นชั้นปีที่เริ่มเข้าสู่การเรียนรู้ศาสตร์สาขาทางวิชาชีพ วิชาการพยาบาลพื้นฐานถือได้ว่าเป็นวิชาแรกของการเรียนสาขาวิชาการพยาบาลทางคลินิก ที่นักศึกษาพยาบาลจะต้องศึกษา ภายหลังจากที่นักศึกษาได้เรียนเกี่ยวกับกระบวนการพยาบาลและทฤษฎีทางการพยาบาล แนวคิดและทฤษฎีทางการพยาบาลมาแล้วนั้น การพยาบาลพื้นฐานเป็นศาสตร์และศิลป์ของการให้การพยาบาลบุคคลทั้งที่ช่วยตัวเองได้บ้างหรือบุคคลที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้เลย ที่จำเป็นต้องได้รับการพยาบาลเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตขั้นพื้นฐานที่จำเป็นได้ อาทิ การทำความสะอาดร่างกาย การแต่งตัว การรับประทานอาหาร การขับถ่ายปัสสาวะและอุจจาระ การเคลื่อนไหวร่างกาย การออกกำลังกาย การพักผ่อนนอนหลับการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น การหลีกเลี่ยงอันตรายและการติดเชื้อ รวมไปถึงสัญญาณชีพของร่างกาย ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนจะมีทั้งเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ต้องเข้าห้องปฏิบัติการเพื่อฝึกทักษะในการดูแลขั้นพื้นฐานของบุคคลได้อย่างถูกต้อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเดิม จะเป็นการบรรยายในชั้นเรียน และฝึกทักษะปฏิบัติการพยาบาลในห้องปฏิบัติการภายหลังจากเรียนเสร็จ โดยมีอาจารย์เป็นผู้สอนประจำแต่ละกลุ่ม ในการประเมินผลมีทั้งการสอบกลางภาค ปลายภาคของภาคทฤษฎี สอบภาคปฏิบัติและการจัดทำคลิปวิดีโอทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เกี่ยวกับทักษะการให้การพยาบาลขั้นพื้นฐานในทักษะต่างๆ เพื่อให้ให้นักศึกษาเข้าใจและจดจำขั้นตอนในการปฏิบัติทักษะๆ ได้มากขึ้น รวมถึงเป็นการเรียนรู้ศัพท์ภาษาอังกฤษทางการแพทย์ แต่จากการประเมินผลพบว่า นักศึกษาสามารถใช้ทักษะทางภาษาอังกฤษได้เพียงเล็กน้อย และทำให้เกิดความวิตกกังวลในการกระบวนการเรียนรู้ และการจัดทำคลิป ไม่สามารถส่งเสริมให้เกิดความจำที่ดีสู่การปฏิบัติได้ แม้ว่าจะมีอาจารย์คอยให้คำแนะนำด้านภาษาอังกฤษในการทำคลิปก็ตาม

อาจารย์ผู้ร่วมสอนจึงเห็นความสำคัญในการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้เพื่อลดความวิตกกังวลและเพิ่มความมั่นใจในการปฏิบัติทักษะๆ ส่งเสริมการจำที่ดีสู่การปฏิบัติจริง จึงได้มีการประชุมกับทีมอาจารย์ผู้สอนออกแบบการเรียนรู้ใหม่โดยใช้ Active Learning และยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อให้นักศึกษาสามารถนำความรู้สู่การฝึกปฏิบัติจริงบนหอผู้ป่วยได้ด้วยคามมั่นใจ จากการประชุมได้ข้อสรุปร่วมกันโดยให้ปรับการทำคลิปวิดีโอจากภาษาอังกฤษให้เป็นภาษาอีสานซึ่งเป็นภาษาท้องถิ่น เพื่อให้ นักศึกษามีความสุขในการเรียนรู้ และลดความวิตกกังวลในการใช้ภาษาอังกฤษซึ่งเปลี่ยนการเรียนรู้ศัพท์ภาษาอังกฤษทางการแพทย์โดยการทำคลิป เป็นการจัดโครงการพัฒนาภาษาอังกฤษทางการแพทย์โดยเฉพาะ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและสอดคล้องกับปรัชญา

ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ที่มีความเชื่อว่า พยาบาลวิชาชีพ ควรให้การพยาบาลแบบองค์รวม โดยคำนึงถึง คน สิ่งแวดล้อม สุขภาพและการพยาบาล การจัดการเรียนรู้จึงต้องผสมผสานความรู้จากศาสตร์สาขาต่างๆ และความรู้พื้นฐานในการสืบค้น วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อพัฒนานวัตกรรม มีทักษะที่จำเป็นทางวิชาชีพอย่างครบถ้วน สามารถประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการพยาบาล

2. จุดประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน

2.1 เพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีความต้องการพื้นฐานของบุคคล บทบาทของพยาบาล การดูแลบุคคลแบบองค์รวม โดยใช้กระบวนการพยาบาล

2.2 เพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะปฏิบัติการพยาบาลในห้องปฏิบัติการ เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคล

2.3 เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีอิสระทางด้านความคิดและการกระทำตามกระบวนการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ Active Learning

2.4 เพื่อให้ผู้เรียนเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์

3. กระบวนการผลิตผลงาน หรือขั้นตอนการดำเนินงาน (PDCA, กระบวนการจัดการความรู้)

การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning รายวิชาการพยาบาลพื้นฐาน ใช้ขั้นตอนในการดำเนินงานในรูปแบบของ PDCA โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ขั้นวางแผน (Plan)

3.1.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรกำหนดอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา และกำหนดอาจารย์ผู้ร่วมสอน และอาจารย์ที่ปรึกษาในแต่ละกลุ่มในรายวิชา NUS 2203 การพยาบาลพื้นฐาน

3.1.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ได้ร่วมกันประชุมเพื่อหาแนวทางและข้อตกลงเบื้องต้นในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning รวมถึงเนื้อหาการเรียนรู้ในทักษะทางการพยาบาล การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

3.1.3 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา นำข้อคิดเห็นจากการประชุมร่วมกับนักศึกษา และปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษาที่ผ่านมา เข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือร่วมกับอาจารย์ผู้ร่วมสอน เพื่อออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Active Learning และกรออกแบบการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ และนำเสนอ มคอ.3 ต่ออาจารย์ผู้ร่วมสอน และอาจารย์ผู้ร่วมสอนร่วมวิพากษ์ มคอ.3 และร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการออกแบบการเรียนการสอน

แบบ Active Learning และการออกแบบการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ หลังจากนั้นอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาปรับแก้ไข มคอ.3 ตามข้อเสนอแนะอาจารย์ผู้ร่วมสอน

3.1.4 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชานำเสนอ มคอ.3 วิชา NUS 2203 การพยาบาลพื้นฐาน ต่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และแก้ไข มคอ.3

3.1.5 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาจัดทำคู่มือรายวิชา และคู่มือการฝึกปฏิบัติในทักษะต่างๆให้กับอาจารย์ผู้ร่วมสอนและนักศึกษาชั้นปีที่ 2

3.1.6 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาประสานงานกับเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการพยาบาล เพื่อจัดเตรียมห้องตามวันและเวลาที่กำหนดในแผนการสอน รวมถึงวันที่นักศึกษาต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง Self study และเตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการฝึกทักษะการพยาบาลพื้นฐาน

3.2 ขั้นตอนการ (DO)

3.2.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาจัดปฐมนิเทศรายวิชาการพยาบาลพื้นฐานให้กับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 โดยเชิญอาจารย์ผู้ร่วมสอนทุกท่านเข้าร่วมปฐมนิเทศรายวิชาด้วย โดยมีชี้แจงรายละเอียดของการจัดรูปแบบการเรียนการสอนแบบ Active Learning กฎระเบียบการเข้าเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ การใช้ห้องฝึกปฏิบัติการทางการพยาบาล และการประเมินผลการเรียนรู้

3.2.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้ร่วมสอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตาม มคอ.3 ที่นำเสนอต่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร โดยจัดการเรียนการสอนในภาคทฤษฎีโดยจัดให้มีการเรียนการสอนในภาคทฤษฎีไปพร้อมกับการสอนภาคปฏิบัติที่ห้องปฏิบัติการทางการพยาบาล โดยใน 1 สัปดาห์จะมีการเรียนทฤษฎีในวันพุธ และเรียนภาคปฏิบัติในวันพฤหัสบดี มีการจัดการเรียนการสอนในวันที่ 14 พฤศจิกายน 2565 ถึงวันที่ 17 มีนาคม 2566

1.) ทฤษฎีมีจำนวน 15 หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ 1 บทนำ หน่วยที่ 2 การพยาบาลเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ หน่วยที่ 3 การประเมินสัญญาณชีพ หน่วยที่ 4 การพยาบาลเพื่อตอบสนองความต้องการด้านความสุขสบายและสุขวิทยาส่วนบุคคล หน่วยที่ 5 การพยาบาลเพื่อตอบสนองความต้องการพักผ่อนนอนหลับ หน่วยที่ 6 การพยาบาลเพื่อตอบสนองความต้องการด้านการเคลื่อนไหว หน่วยที่ 7 การพยาบาลเพื่อตอบสนองด้านการขับถ่าย หน่วยที่ 8 การพยาบาลเพื่อความสมดุลของโภชนาการ หน่วยที่ 9 การพยาบาลเพื่อตอบสนองการได้รับออกซิเจนที่เพียงพอ หน่วยที่ 10 การรับใหม่ การย้าย และการจำหน่ายผู้ป่วย หน่วยที่ 11 การดูแลบาดแผล หน่วยที่ 12 การให้ยา หน่วยที่ 13 การบำบัดด้วยความร้อน/ความเย็น หน่วยที่ 14 การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย หน่วยที่ 15 Basic life support

2.) ภาคปฏิบัติมีจำนวน 15 ทักษะ ได้แก่ ทักษะฝึกปฏิบัติที่ 1 การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ ทักษะฝึกปฏิบัติที่ 2 การประเมินสัญญาณชีพ ทักษะฝึกปฏิบัติที่ 3 การรักษาความสะอาดของร่างกาย ทักษะฝึกปฏิบัติที่ 4 การดูแลความสะอาดเตียงและการปูที่นอน ทักษะฝึกปฏิบัติที่ 5 การจัดท่า เคลื่อนย้ายผู้ป่วย ทักษะฝึกปฏิบัติที่ 6 การเช็ดตัวลดไข้ ทักษะฝึกปฏิบัติที่ 7 การสวนปัสสาวะ อุจจาระ ทักษะฝึกปฏิบัติที่ 8 การใส่สายให้อาหารและการให้อาหารทางสายให้อาหาร ทักษะฝึกปฏิบัติที่ 9 การให้ออกซิเจน ทักษะฝึกปฏิบัติที่ 10 การดูดเสมหะ ทักษะฝึกปฏิบัติที่ 11 การทำแผล ทักษะฝึกปฏิบัติที่ 12 การให้ยา ทักษะฝึกปฏิบัติที่ 13 การให้ยาโดยการฉีด ทักษะฝึกปฏิบัติที่ 14 การให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ ทักษะฝึกปฏิบัติที่ 15 CPR และการใช้ AED ในการเข้าฝึกทักษะที่ห้องปฏิบัติการทางการพยาบาลจะแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็นกลุ่มย่อย 12 กลุ่ม กลุ่มละ 6-7 คนต่ออาจารย์ 1 คน และแบ่งออกเป็น 2 Sec โดย Sec 1 ได้แก่ กลุ่มที่ 1 – 6, Sec 2 ได้แก่ กลุ่มที่ 7 – 12 ใน 1 กลุ่มจะมีทั้งนักศึกษาที่มีผลการเรียนระดับดีและผลการเรียนระดับพอใช้คละกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน

3.2.3 อาจารย์ผู้ร่วมสอนในแต่ละหน่วย จัดทำเอกสารประกอบการสอน คลิปวิดีโอ กรณีศึกษาประกอบการสอนให้กับนักศึกษา และส่งให้กับนักศึกษาอย่างน้อย 1 สัปดาห์ก่อนที่จะมีการจัดการเรียนการสอนในหน่วยนั้นๆ เพื่อให้นักศึกษาได้เตรียมความพร้อมในเนื้อหาที่จะต้องเรียนมาก่อนล่วงหน้า และสามารถถ้อยมอุปกรณที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนจากห้องปฏิบัติการทางการพยาบาลไปเก็บไว้ที่หอพักล่วงหน้า เพื่อใช้ในการเตรียมความพร้อมก่อนเรียน ในส่วนของภาคปฏิบัติที่ต้องฝึกที่ห้องปฏิบัติการ อาจารย์ผู้ร่วมสอนจะต้องเตรียมขั้นตอนการทำหัตถการในทักษะนั้นๆให้กับนักศึกษา พร้อมทั้งโจทย์สถานการณ์ต่างๆที่นักศึกษาอาจพบได้ในหอผู้ป่วยเมื่อขึ้นฝึกปฏิบัติจริง ให้นักศึกษาล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์เช่นกัน เพื่อให้นักศึกษาได้ค้นคว้าหาคำตอบล่วงหน้า ช่วยให้การเรียนรู้ในห้องเรียนเป็นไปด้วยความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ยกตัวอย่างเช่น โจทย์ของการคำนวณยา คำนวณสารน้ำ ในทักษะการให้ยาด้วยวิธีต่างๆและการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ การให้สถานการณ์ความเจ็บป่วย และให้นักศึกษาวิเคราะห์ว่าผู้ป่วยรายนี้ควรได้รับการดูแลโดยการใส่สายสวนปัสสาวะแบบใด เป็นต้น ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning โดยมีการมอบหมายงานให้ผู้เรียนเพื่อการเตรียมตัวหรือเตรียมความรู้ก่อนการเข้าเรียน และการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา (Analyze Case Studies) โดยผู้เรียนได้มีการวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือแนวทางแก้ปัญหาภายในกลุ่ม แล้วนำเสนอความคิดเห็นต่อผู้เรียนทั้งหมด

3.2.4 ก่อนจัดการเรียนการสอนในแต่ละหน่วยการศึกษาคณาจารย์ผู้สอนในแต่ละหน่วยเช็คชื่อนักศึกษาเข้าเรียนทุกครั้ง โดยนักศึกษาต้องเข้าเรียนมากกว่าร้อยละ 80 ถึงจะสิทธิในการสอบ สำหรับการสอนในภาคปฏิบัติที่ต้องเข้าฝึกปฏิบัติที่ห้องปฏิบัติการทางการพยาบาล อาจารย์

จะต้องทำการสาธิตทบทวนบทเรียนโดยอาจารย์ผู้สอนในหน่วยนั้นๆให้นักศึกษาดูก่อน 30 นาที ก่อนที่จะให้นักศึกษาแยกย้ายเข้าห้องฝึกปฏิบัติการทางการแพทย์ตามกลุ่มที่ได้จัดเตรียมไว้

3.2.5 อาจารย์ร่วมผู้สอนในรายวิชา NUS 2203 การพยาบาลพื้นฐาน ดำเนินการ สอน มคอ.3 และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่ได้ออกแบบร่วมกัน และผ่านมติที่ประชุมของ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

3.2.6 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Active Learning แต่ละหน่วย มีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับเนื้อหาของหน่วยนั้นๆและเทคนิคการสอนของอาจารย์ผู้ร่วมสอนทั้ง ภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ซึ่งนอกเหนือจากการเรียนการสอนแล้ว ได้มีการจับสอยย่อยซึ่งจะมีการสอบ ทั้งหมด 3 ครั้ง สอบครั้งที่ 1 หน่วยที่ 1-5 สอบครั้งที่ 2 หน่วยที่ 6-10 สอบปลายภาค หน่วยที่ 11-15 และสอบทักษะการปฏิบัติทั้งหมด 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการสวนปัสสาวะ ทักษะการบริหารยา ทักษะการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ และทักษะการดูดเสมหะ ซึ่งแต่ละทักษะจะให้เวลานักศึกษาในการปฏิบัติ 20-25 นาที ต่อนักศึกษา 1 คน สำหรับนักศึกษาที่สอบไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด จะให้นักศึกษาสอบซ่อมโดยต้องมีคะแนนผ่าน 60% ถ้าในการสอบซ่อมครั้งที่ 1 คะแนนไม่ผ่าน 60% นักศึกษาจะต้องมีการสอบซ่อมในรูปแบบของการสอบปากเปล่า (Oral test) และให้ Self-study ใน ทักษะนั้นๆเพิ่มเติมเป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ โดยให้จับกลุ่มกับนักศึกษาที่สอบผ่าน เพื่อให้มีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำทักษะนั้นๆและให้นักศึกษาที่สอบผ่านทำหน้าที่ในการช่วยสอนเพื่อน เป็น ส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning โดยการใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบ แลกเปลี่ยนความคิด หรือเทคนิคคู่คิด (Think-pair-share) และเทคนิคการเรียนรู้แบบทบทวนโดย ผู้เรียน (Student-led Review Sessions)

3.2.7 จัดช่วงเวลาให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะด้วยตนเอง (Self-study) สำหรับทักษะ ที่ไม่ได้สอบภาคปฏิบัติต้องศึกษาด้วยตนเองอย่างน้อย 1 ครั้ง และอีก 4 ทักษะที่สอบภาคปฏิบัติต้อง ศึกษาด้วยตนเองอย่างน้อย 3 ครั้ง โดยมีการจัดทำสมุดบันทึกการฝึกปฏิบัติการพยาบาลภาคทดลอง โดยมีอาจารย์ หรือเจ้าหน้าที่ประจำห้องปฏิบัติเช่นรับรอง และทุกครั้งที่เข้าศึกษาด้วยตนเอง (Self-study) นักศึกษาจะต้องรายงานผลการฝึกปฏิบัติการพยาบาลภาคทดลองด้วยตนเอง กับอาจารย์ ผู้รับผิดชอบรายวิชาการพยาบาลพื้นฐาน สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning โดยอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้อำนวยการควบคุมในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติ ด้วยตนเอง

3.2.8 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีให้นักศึกษาทำคลิป VDO ในทักษะต่างๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาอีสาน เพื่อให้ นักศึกษามีความเข้าใจ สามารถจำอุปกรณ์และขั้นตอนต่างๆ ได้ ง่ายขึ้น มีอิสระในการออกแบบ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทำให้ผู้เรียนเข้าใจศักยภาพของตนเอง

และเกิดการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง มีอิสระทางด้านความคิดและการกระทำ สามารถเรียนรู้และจดจำได้ดีเพื่อการนำความรู้ทางทฤษฎีลงสู่การปฏิบัติได้จริง

3.2.9 ในทุกๆวันที่จัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning อาจารย์ผู้ร่วมสอนจะเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามข้อสงสัยทุกครั้ง และอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาได้จัดทำแบบประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และได้เสนอต่ออาจารย์ผู้ร่วมสอนถึงกิจกรรมการเรียนการสอนแบบที่นักศึกษาต้องการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียน และจะส่งผลให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ที่มีอิสระทางด้านความคิดและการกระทำตามกระบวนการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ Active Learning และเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์

3.3 ชั้นประเมินผล (Check)

3.3.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์รายวิชาการพยาบาลพื้นฐานทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ได้นำเสนอต่ออาจารย์ผู้ร่วมสอนเพื่อให้ได้ปรับปรุงแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ให้เหมาะสม โดยผลการประเมินรายวิชาการพยาบาลพื้นฐานค่าคะแนนเฉลี่ยภาพรวมอยู่ระดับดีมาก ($X = 4.75$) เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษาที่ผ่านมาที่ได้ค่าคะแนนเฉลี่ยภาพรวมอยู่ที่ 4.43 โดยนักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นว่า อาจารย์เปิดโอกาสให้มีการซักถามภายในห้องเรียน มีสถานการณ์ให้ศึกษาล่วงหน้าทำให้นักศึกษาได้มีการเตรียมความพร้อมและไม่เครียดในการเรียน การจัดทำคลิปเป็นภาวีสานทำให้จำขั้นตอนการปฏิบัติในทักษะนั้นๆได้ง่ายขึ้น เนื่องจากเป็นภาษาท้องถิ่นและมีความสุขกับการทำคลิป การสอบซ่อมแบบปากเปล่าแล้วให้เพื่อนช่วยติวทำให้จำได้แม่นยำมากขึ้นและได้เรียนรู้แลกเปลี่ยนเทคนิคการปฏิบัติจากเพื่อน

3.3.2 อาจารย์ผู้ร่วมสอนในรายวิชาการพยาบาลพื้นฐาน เขียนสรุปผลของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการพยาบาลพื้นฐานแบบออนไลน์ และประเมินความพึงพอใจของการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning และนำเสนอผลการจัดการเรียนการสอนต่อคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

3.3.3 ผลการประเมินการฝึกปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐาน ซึ่งเป็นรายวิชาที่นักศึกษาต้องขึ้นฝึกปฏิบัติงานจริงบนหอผู้ป่วย เป็นรายวิชาที่ต่อเนื่องจากรายวิชาการพยาบาลพื้นฐาน ผลการประเมินพบว่า นักศึกษามีความมั่นใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น สามารถนำทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริงได้มากขึ้น ค่าคะแนนเฉลี่ยภาพรวมอยู่ระดับดีมาก ($X = 4.83$) เพิ่มขึ้นจากการศึกษาที่ผ่านมาที่ได้ค่าคะแนนเฉลี่ยภาพรวมอยู่ที่ 4.57

3.4 ชั้นปรับปรุง (Acting)

3.4.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาการพยาบาลพื้นฐาน รายงานผลการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ กับอาจารย์ผู้ร่วมสอน เพื่อพิจารณา ปัญหา อุปสรรคและแนวทางปรับปรุงพัฒนา โดยพบว่า นักศึกษาและอาจารย์ได้รับประโยชน์จากแนวปฏิบัติและสามารถนำไปใช้ได้จริงในสถานการณ์การเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนยังสามารถส่งเสริมทักษะทางด้านเทคโนโลยีและภาษาให้กับนักศึกษาเกิดการเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์ และให้อิสระทางความคิด

4. ผลการดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ

1. นักศึกษาเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีความต้องการพื้นฐานของบุคคล บทบาทของพยาบาล การดูแลบุคคลแบบองค์รวม โดยใช้กระบวนการพยาบาล
2. นักศึกษาได้พัฒนาศักยภาพทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคล
3. นักศึกษาเกิดการเรียนรู้อย่างอิสระทางด้านความคิดและการกระทำ มีการวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือแนวทางแก้ปัญหา ตามกระบวนการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ Active Learning
4. นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดเวลาโดยการ Self study ในรูปแบบการเรียนรู้แบบ Active Learning

5. ปัจจัยที่ทำให้เกิดความสำเร็จ

5.1 ผู้บริหารเห็นความสำคัญในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ให้กับอาจารย์และนักศึกษา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้โดย วิเคราะห์ สังเคราะห์ มีทักษะที่จำเป็นทางวิชาชีพอย่างครบถ้วน

5.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้ร่วมสอนมีการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ แบบ Active Learning ที่ดี และนักศึกษามีส่วนร่วมในการหาแนวทางและข้อตกลงในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning และเสนอแนะปัญหาและแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning และนอกจากนี้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน

5.3 นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 2 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการพยาบาลพื้นฐาน มีความรับผิดชอบต่อการเข้าเรียนและงานที่ได้รับมอบหมาย การทำแบบฝึกหัด การวิเคราะห์สถานการณ์ การสอบย่อยในแต่ละหน่วย การเข้าฝึกทักษะการพยาบาลพื้นฐาน การทำคลิ

VDO ทำให้ได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพิ่มมากขึ้นและเกิดผลลัพธ์การพัฒนา นักศึกษาตามศตวรรษที่ 21

6. บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned)

6.1 การมอบหมายให้นักศึกษาทำคลิปวิดีโอในทักษะที่กำหนดเป็นภาษาอีสาน ทำให้ นักศึกษามีความเข้าใจ สามารถจำอุปกรณ์และขั้นตอนต่างๆ ได้ง่ายขึ้น มีอิสระในการออกแบบ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทำให้ผู้เรียนเข้าใจศักยภาพของตนเองและเกิดการพัฒนาศักยภาพอย่าง ต่อเนื่อง เนื่องจากภาษาอีสานเป็นภาษาท้องถิ่นที่นักศึกษาใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

6.2 การจัดเนื้อหาการสอนที่มีความเหมาะสม ครอบคลุม ชัดเจน ร่วมกับอาจารย์มีวิธีการ สอนที่สนุก กระตุ้นให้ตอบคำถาม การใช้สถานการณ์จริงมาเป็นส่วนหนึ่งในบทเรียนและให้นักศึกษา ได้คิดวิเคราะห์ โดยอาศัยเทคนิคต่างๆตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ทำให้เข้าใจง่าย และเป็นการพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

6.3 ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญของอาจารย์ผู้สอน ด้านทักษะการปฏิบัติการ พยาบาล สามารถถ่ายทอดทักษะทางการพยาบาลได้อย่างดี จะส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าใจในบทเรียน มากยิ่งขึ้น

6.4 การปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์และจัดเตรียมสื่อการสอนที่เหมาะสม ตรงกับเรื่องที่สอน ให้มีความทันสมัย ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา

6.5 การจัดสอบซ่อมในรูปแบบการสอบปากเปล่าและการให้ Self study ร่วมกับการให้ นักศึกษามีส่วนร่วมในการสอนนักศึกษาด้วยกันเอง ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยในการ เข้าใจจดจำมากยิ่งขึ้น

6.6 การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning สามารถทำให้นักศึกษาลงฝึก ปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐานได้อย่างมั่นใจและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7. การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ

คลิปวิดีโอที่นักศึกษาได้ทำมีการเผยแพร่ในช่องทาง Youtube ยกตัวอย่างเช่น

คลิปทักษะการสวนปัสสาวะ ภาษาอีสาน

https://youtu.be/N_olkqMVGcl

คลิปทักษะการฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อ ภาษาอีสาน

<https://www.youtube.com/watch?v=0s1PbRhZFFg>

คลิปทักษะการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ ภาษาอีสาน

https://www.youtube.com/watch?v=U5_Ml7lFZV4



8. เอกสารอ้างอิง

Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1991). **Active Learning: Creating Excitement in the Classroom**. ASHE-ERIC Higher Education Report No. 1. Washington, D.C.: The George Washington University, School of Education and Human Development.

Felder, R. & Brent, R. (1996). **Navigating the Bumpy Road to Student-Centered Instruction**. *Journal of College Teaching*. 44(2), 43-47.

Meyers, C., & Jones, T. B. (1993). **Promoting Active Learning: Strategies or the College Classroom**. San Francisco: Josey-Bass Publishers.

วารินทร์พร พันเฟื่องฟู. (2562). **การจัดการเรียนรู้ Active Learning ให้สำเร็จ**. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 9(1), 135-145.